

Secretariaat
p/a Joh. Vermeerstraat 22
1071 DR Amsterdam
Postbus 75997
1070 AZ Amsterdam

telefoon: 020 676 67 71
fax: 020 662 49 01
info@platformmakers.nl
www.platformmakers.nl

Ministerie van OC&W
T.a.v. de heer Hofenk
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
h.hofenk@minocw.nl

Ministerie van EL&I
T.a.v. de heer Levisson
Postbus 20401
2500 EK Den Haag
a.l.levisson@mineleni.nl

Amsterdam, 22 februari 2012

Betreft: Digitalisering van archieven, subsidies en de Auteurswet

Geachte heren Hofenk en Levisson,

Onder verwijzing naar eerdere correspondentie (LIRA/Pictoright enerzijds en de heer Hofenk en de heer Langendoen (Ministerie van Justitie) anderzijds, d.d. 29 november en 6 december 2011 en 25 januari en 7 februari 2012) over bovengenoemd onderwerp vragen wij uw aandacht voor het volgende.

In de aangehaalde correspondentie worden de Ministeries van OC&W en Justitie op de hoogte gesteld van de pogingen van LIRA en Pictoright om met digitaliserende instelling Regionaal Archief Leiden (hierna: RAL) een regeling te treffen over de openbaarmaking van door het RAL gedigitaliseerd werk. Het gaat om auteursrechtelijk beschermd werk, afkomstig van journalisten of fotografen die ten tijde van het produceren van hun werk niet in dienst waren bij een uitgeverij en derhalve zelf over hun auteursrecht beschikken.

Met dit schrijven brengt het Platform Makers namens de aangesloten beroepsorganisaties zijn zorgen voor het voetlicht en legt enkele concrete verzoeken bij u neer.

De overheid hecht, gezien haar investeringen, veel belang aan digitalisering van erfgoed. Er zijn de afgelopen jaren volop subsidies van overheidswege verstrekt aan digitaliserende instellingen, zoals (gemeentelijke) archieven, de DBNL, Bibliotheek.nl, en het genoemde RAL.

De subsidies zijn niet altijd rechtstreeks afkomstig van de Ministeries, maar vaak wel van instanties die nauw verwant zijn en een algemeen belang dienen te behartigen. Als voorbeelden noemen wij de TaalUnie en SenterNovem.

Voor zover wij hebben kunnen achterhalen wordt in de voorwaarden voor het verkrijgen van subsidies voor digitalisering geen aandacht besteed aan het auteursrecht. Dat zou geen probleem zijn als blijkt zou worden gegeven van voldoende wetskennis bij de digitaliserende organisaties. Helaas lijkt dit niet het geval te zijn. Veelal zien wij dat een instantie digitaliseert, openbaar maakt, wordt aangesproken door een beroepsorganisatie dan wel een cbo en vervolgens gaat nadenken over de gevolgen.

Heel concreet halen wij aan dat het RAL onlangs het Leidsch krantenarchief online heeft geplaatst met een zogenaamde 'opt-out'. Het RAL overtreedt de Auteurswet met deze actie. Zij is na de eerste openbaarmaking van het archief (eind vorig jaar) op dit feit gewezen en heeft – na een tijdelijke publicatiestop – wederom het archief online geplaatst. Aan de rechthebbenden is geen toestemming vooraf gevraagd, zoals de Auteurswet voorschrijft. Bij bezwaar door een rechthebbende wordt zijn of haar bijdrage verwijderd, bij geen bezwaar houdt de in feite onrechtmatige situatie stand.

Wij zouden graag zien dat de Ministeries een specifieke voorwaarde zouden opnemen bij subsidieverlening (door haarzelf, door gemeenten, door semi-overheidsinstellingen) voor digitaliseringsprojecten. Zo'n voorwaarde zou als effect moeten hebben dat de instelling zich aan de wet houdt door of voorafgaand toestemming van de individuele makers te verkrijgen, of door voorafgaand aan publicatie een collectieve regeling aan te gaan met een cbo (die over voldoende mandaat beschikt om dat te kunnen regelen).

Namens de makers van auteursrechtelijk beschermd werk vragen wij u met klem om de benodigde actie te ondernemen die het negeren van wettelijke bepalingen in de toekomst zal voorkomen.

Wij zijn ons bewust van de bewegingen op het gebied van regelgeving, ook in Europa, inzake massadigitalisering. Wij hebben begrip voor het feit dat het verkrijgen van toestemming een extra (tijds)investering vergt van de digitaliserende partij. Wij hebben geen enkel inhoudelijk bezwaar tegen het digitaal ontsluiten van archieven. Waar wij echter niet mee in kunnen stemmen is dat de maker er in dezen bekaaid vanaf komt, terwijl er nota bene wetgeving bestaat om hem en zijn werk daarvoor te behoeden.

Wij vragen de Ministeries om bij het verstrekken van subsidies ten behoeve van digitaliseringsprojecten die auteursrechtelijk beschermd materiaal betreffen een deel van die subsidie te oormerken voor auteursrechtelijke vergoedingen. In tijden waarin van de auteur gevraagd wordt cultureel te ondernemen kan het niet zo zijn dan hem het recht waarop hij zijn inkomen moet baseren wordt ontnomen.

Uiteraard zijn wij graag bereid een mondelinge toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Platform Makers

Cc (per e-mail)
Ministerie van Justitie, Marco Langendoen
Stichting LIRA, Hanneke Verschuur
Stichting Pictoright, Vincent van den Eijnde